

Wymagania edukacyjne z Geografii dla klasy VI

oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Dział: Współrzędne geograficzne.

<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
• wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS	• określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy	• odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie	• wymienia cechy południków i równoleżników	• wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią
	• wyznacza współrzędne geograficzne	• odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych	• podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych	• podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne
	• oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi		• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i>	• wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne
	• wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze		• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i>	

Dział: Ruchy Ziemi

<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
• wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych	• opisuje budowę Układu Słonecznego	• rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i>	• wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym
• określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych	• wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji	• opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą	• podaje różnicę między gwiazdą a planetą	• wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej
• wykazuje związek między	• określa różnicę między czasem	• omawia wędrówkę Słońca po niebie	• wymienia cechy ruchu obrotowego	• wyjaśnia, na czym polega ruch

położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca	strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej	w różnych porach roku na podstawie ilustracji	Ziemi	obrotowy Ziemi
wyказuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi	wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej	- omawia przebieg linii zmiany daty - przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji	omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> - określa czas trwania ruchu obrotowego
	charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku	wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi	podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi	demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli
		wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi	wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie	wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi
				demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli
				wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku
				wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi

Dział: Środowisko przyrodnicze i ludność Europy

<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji	porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy	opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej	omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją	określa położenie Europy na mapie świata
wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii	wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii	opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej	wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy	wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie
wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej	omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność	wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi	wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na	wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją

występują różne typy i odmiany klimatu	na podstawie klimatogramów i fotografii	i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej	mapie	
• podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych	• omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie	• omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych	• opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej	• wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii
• przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy	• omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy	• podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt</i>	• wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej
• analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy	• porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się	• charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy	• przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych	• wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego
• opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy	• przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy	• analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy	• omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów	• podaje liczbę państw Europy
• omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy	• przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności	• przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie	• wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w.	• wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy
• ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów	• porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie	• omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne w Europie	• omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności	• wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy
• ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii		• przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście	• przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i>
		• omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map	• charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej	• wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia
			• wymienia przyczyny migracji ludności	• wymienia starzejące się kraje Europy
			• wymienia kraje imigracyjne i kraje	• wymienia grupy ludów

			emigracyjne w Europie	zamieszkujących Europę na podstawie mapy tematycznej
			• wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego	• wymienia główne języki i religie występujące w Europie
			• wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata	• wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy
			• porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów	
Dział: Gospodarka Europy				
<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
• wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa	• porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów	• omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie	• przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych	• wymienia zadania i funkcje rolnictwa
• przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie	• wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji	• omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech na podstawie map rolnictwa tych krajów	• wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i>
• omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji	• charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji	• wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji	• wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie	• wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy
• analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii	• przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych	• omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu	• podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni	• wymienia rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane o największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier
	• omawia wpływ rozwoju turystyki na	• omawia znaczenie turystyki w krajach	• omawia walory kulturowe Europy	• wymienia zadania i funkcje

	infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej	Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki	Południowej na podstawie fotografii	przemysłu
			• wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych	• wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe
				• podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu
				• rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii
				• wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej
				• wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii
Dział: Sąsiedzi Polski				
<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
• omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii	• przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii	• omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w.	• omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce	• wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego
• udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych	• charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy	• analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego	• wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe	• wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię
• udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym	• porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji	• charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej	• rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach	• wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji

• projektuje wycieczkę na Litwę i (Białoruś), posługując się różnymi mapami	• opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii	• omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji	• przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii	• wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji
• analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie(do 24-02-2022r)	• porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii	• omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej	• wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki	• wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi
• charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii (do 24-02-2022r)	• podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie-(do 24-02-2022r)	• podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi	• wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę do 24-02-2022r (obecnie wojna)	• przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi
• uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski	• omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji	• podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu	• wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej	• omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej
• przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji	• wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji	• omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej	• wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na podstawie mapy gospodarczej	• wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej
	• opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł	• wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji	• podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy	• wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji
		• omawia znaczenie usług w Rosji		• wymienia surowce mineralne Rosji na podstawie mapy gospodarczej
		• charakteryzuje relacje Polski z Rosją podstawie dodatkowych źródeł		• wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw
				• wskazuje na mapie sąsiadów Polski
				• wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami

